21:

אלא אחמץ מכלל דפסח מצרים לילה אחד

ותו לא #והתניא רבי יוםי הגלילי אומר מניז

ואלא אחמץ. דאיסור חימולו נוהג כל שבעה מכלל דלילה אחד

דקתני מתני׳ בפסח מלרים אחמן קאי וה״ק ואין חימולו נוהג אלא

משמע ונאכל בחפזון בלילה אחד

וה"ה דפסח דורות נמי לילה אחד

ופסח מלרים חימולו נוהג כל היום

ופסח דורות כל שבעה: בותבר׳

שמעתי. מרבותי: שתמורת הפסח

קריבה. שלמים אחר הפסח: ותמורת

הפסח חינה קריבה. ויש תמורת

פסח שאינה קריבה היא עלמה שלמים

אלא רועה עד שיסתאב במום ותמכר

ויביא בדמיה שלמים דמותר הפסח

קרב שלמים: ו**אין לי לפרש.** שכחתי

על איזה שמעתי תקרב ועל איזה

שמעתי תרעה: הפסח. שחבד

והפריש אחר תחתיו ונמלא הראשון

הודם שחיטת השני דהיה עומד לפנינו

בשעת שחיטה הרי קבעתו שעת

שחיטה בשם פסח וזה שלא הקריבו

בשם פסח ולא נדחה בידים ויביא

שלמיסה ויקרב הוא עלמו שלמים. וה"ה

דמצי למיתני רבי יהושע אומר פסח

קרב ופסח אינו קרב ובגמרא פריך

לה: גבו׳ דחיכה תמורת הפסח

דלה קרבה. ולה אמרינן מתחלה

שלמים היא ואפילו המיר קודם שחיטה

לא קבעתה זמן השחיטה בשם פסח

ואין בה דחוי אלא אף היא נקבעת

בפסח ונדחת: קודם שחיטה וחחר

שחיטה. דוקה שנינו במשנתנו ולה

שנינו בה זמן שחיטה דהיינו חלות

ואשמעינן דאפילו היה אבוד בשעת

חלות אם נמלא קודם שחיטת השני

הוא נקבע ונדחה הואיל ונדחה

להקריבו לפסח: קודם חלות שנינו.

שעת חלות היא הקובעתו בפסח אם

נמלא קודם חלות קבעתיה חלות

שהרי נראה וכי לא אקרביה דחייה

אבל נמצא אחר חצות אפיי נמצא

קודם שחיטה אין כאן קביעות ולא

לחוי: קודם שחיטה. של שני:

קודם חלות. ונתכפר באחר ירעה: אחר חלות. ונתכפר באחר: יקרב. זה

דף לו:, ג) ובחים דף ט. מנחות דף פג: [לקמן לו.],

ד) לפי הב"ח לקמן דף לו. ל"ל כאן אמר רבה

ליתא ויביא שלמים, ו) ל"ל

פסח. ז) וס"חו. מ) ול"ל

תורה אור השלם

ו. ויאמר משה אל העם

יצאתם ממצרים מבית

הַיּוֹם אַתֶּם יֹצְאִים

אַת קַרבָּנוֹ וְהַקְרִיב אֹתוֹ

ֶּלֶפְנֵי יְיָ: ויקרא ג ז 4. וְאָם עֵז קְרְבָּנוֹ

ְצָבְדִים כִּי עַבְדִים כִּי הוֹצִיא יְיָ אָ

וו דיר. ולא יַאָבֵל חָמֵץ:

בחדש האביב:

י בְּחוֶק יְד אָתְכָם מָזָה אָתְכָם מִזָּה

ממוח יג ג

שמוח יו ד

בו א ב ג מיי׳ פ״ד מהל׳

ק"פ הלכה ו: בז ד שם הלכה ו: בח ה מיי פ"א מהלי ממשה קרבנות

רבינו חננאל

פסח מצרים נוהג לילה פסח מצרים נחוג לילה אחד וכן מצתו והוא הדין לפסח דורות. וחימוץ מצרים אינו נוהג אלא יום אחד, שנאמר לא יאכל חמץ היום אתם יוצאים. וחמוץ פסח דורות שבעת ימים שאור לא ימצא ררחיכה

שתמורת הפסח קריבה ותמורת הפסח אינה קריבה ואין לי לפרש אמר ר׳ עקיבא אני אפרש הפסח שנמצא קודם שחיטה וכו׳. תמורת הפסח ולא שנא אתא לאשמעינן קרבה שלמים. איתמר רבה אמר זה שפירש רבי עקיבא במשנתנו מי שאבד פסחו והפריש אחר אם זה הפסח האבוד ואברו ווכטה מצא נמצא קודם [שחיטת] הפסח שהפריש ירעה עד שיסתאב וכו', ואם אחר שחיטה נמצא יקרב הפסח שנמצא עכשיו שלמים בי בשעה שנמצא כבר שם פסח מעליו וכן תמורתו. ר' זירא אמר משנתנו בשנמצא קודם חצות. והאי דקתני קודם שחיטה קודם זמן שחיטה הוא. ועלתה כתנאי. אחר הפסח יביא שלמים וכן . המורחו אמר רכה לא שוו יביא שלמים וכן תמורתו, אלא בפסח שנמצא אחר

שחיטת הפסח שהפריש, כיון שאבד זה דסתמו כיון שאבד זה דסתמו של זה לשלמים קאי, . שכבר יצאו הבעלים בפסח קודם שחיטה והמיר בו . אחר שחיטה תמורתו מכח רפסח עצמו שנמצא קודם והבא מכחו מכח קדושה

. רחויה [הוא] לפיכך לא

הטפל עדיף מז העיקר.

לרבות תמורת הפסח

וכו׳. ושני ליה לעולם

והמיר בו אחר שחיטה הוא

דקרבה תמורתו שלמים,

י והאי דאמרת הני שלמים

מעלי נינהו ולא בעי

קרא, אין הכי נמי וקרא אסמכתא בעלמא הוא.

איכא דמתני להא דרבה

ארישא. הפסח שנמצא

וכו׳ וכן תמורתו תרעה,

. אמר רבה לא שנו אלא

והמיר בו אחר (תמורה)

ִ [שחיטה]. דהאי תמורה

. נמצא קודם שחיטה והמיר

זו קרבה שלמים. מאי

טעמא כי קבעה שחיטה קדושה בפסח שנמצא

מידי דחזי להקרבה מידי

הלכך

קודם שחיטה

לא קרבה, אבל

קודם שחימת הפסח ירעה. וטעמא דדחייה בידים כדפירש רש"י ואפי׳ רב דאמר אין בעלי חיים נדחין ופליג אר׳ יוחנן בפ׳ שני שעירי (יומא דף סד.) היינו דוקא כגון דלא דחייה בידים לילה אחד ופסח דורות נוהג כל שבעה: יום א׳. משמע כל היום: כגון נטמאו בעלים או שמשכו ידיהם וא"ת והא משמע דפליג בפ"ק . לא יאכל חמץ היום. וסמיך ליה היום אתם יוצאים: אלא. הכי

דקדושין (דף ז.) דא"ר יוחנן בהמה של ב׳ שותפין הקדיש חליה וחזר ולקחה והקדיש חליה קדושה ואינה קריבה משום דנדחת בתחלה כשהקדיש חליה ודייק עלה ש"מ בעלי חיים נדחין משמע דרב פליג וי"ל כיון דדרך הקדש דחי לה לא מיקרי כל כך דחוי בידים ובתוספתא [פ"מ] פליגי רבי יוסי ורבנן איזה מהן יקריב לכתחלה ומייתי לה בפ׳ שני שעירי (יומא דף סד.):

קמ"ל דאיכא תמורת הפסח דלא קרבה. דקבע לה חלות או שחיטה דס"ד דלא קבע הואיל ובאיסור הוקדשה ואין דעתו עליה לשוחטה לשם פסח קמ"ל דאפילו הכי קבע לה ור"י מפרש דס"ד הואיל ואינה קריבה לעולם לשם פסח מתחלתה שלמים היא קמ"ל ומתוך פרש"י דפי׳ אלא אף היא נקבעת בפסח ונדחה משמע שסובר שלפי האמת ראויה לפסח:

ושלמים הכאין מחמת הפסח. לפי אותו לשון דפירש בקונטרם דהנך שלמים היינו חגיגת י"ד אין לחוש מה ח (שפירש) באלו דברים (דף ע"א: ד"ה לימד) דשלמים הבאים מחמת פסח בפרק כל הפסולים (זבחים דף לו.) היינו מותר פסח דהח כדאיתא והא כדאיתא: ראם עז הפסיק הענין. פירש ריב״א מדלא כלל

אותו בחדי כבש אלא הפסיק הענין וכתבו לבדו ולא שינה בו כלום אלא דלא כתיב ביה אליה להכי כתביה למעוטי מתורת אליה: אילימא

לפסח מצרים שאין חימוצו נוהג אלא יום אחד ת"ל ילא יאכל חמץ וסמיך ליה יהיום אָתם יוצאים אלא ה"ק לילה אחד והוא הדיז לפסח דורות וחימוצו כל היום ופסח דורות נוהג כל שבעה: בותני יא"ר יהושע שמעתי שתמורת פסח קריבה ותמורת פסח אינה קריבה ואין לי לפרש א"ר עקיבא אני אפרש אהפסח שנמצא קודם שחימת הפסח ירעה עד שיםתאב וימכר ויביא בדמיו שלמים וכן תמורתו אחר שחימת הפסח קרב שלמים וכן תמורתו: גמ' ולימא פסח קרב ופסח אינו קרב הא קמ"ל דאיכא תמורת אביי 3אם כשב מה ת"ל אם כשב לרבות תמורת הפסח אחר הפסח שקרבה שלמים היכי דמי אילימא שנמצא אחר שחים' והמיר בו אחר שחימה פשימא למה לי קרא אלא לאו שנמצא קודם שחימה והמיר בו אחר

שחימה לא לעולם שנמצא אחר שחימה והמיר בו אחר שחימה וקרא אסמכתא בעלמא אלא קרא למאי אתא 🌣 בדתניא כשב לרבות את הפסח לאליה כשהוא אומר אם כשב ילרבות פסח שעברה שנתו ושלמים הבאין מחמת פסח לכל מצות שלמים שמעון סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק וכשהוא אומר יואם עז הפסיק הענין הלימר על העז שאין מעונה אליה איכא דמתני לה ארישא הפסח שנמצא קודם שחימת הפסח ירעה עד שיםתאב וימכר ויביא בדמיו שלמים וכן תמורתו אמר יֹרְבא לא שנו אלא שנמצא קודם שחיטה והמיר בו קודם שחיטה אבל נמצא קודם שחימה והמיר בו אחר שחימה תמורתו קריבה שלמים מאי מעמא כי קבעה שחימה מידי דחזי ליה מידי דלא חזי ליה לא קבעה איתיביה אביי אם כשב מה תלמוד לומר לרבות תמורת הפסח אחר הפסח שקריבה שלמים

שלמים ואע"פ שבשעת שחיטת השני יכול הרי הוא עומד בפנינו: לא שנו. דתמורה קרבה אלא שנמצא אחר שחיטה שאפי׳ הפסח לא נדחה אבל נמצא קודם שחיטה שהוא עצמו נדחה אע״פ שתמורתו לא נדחית בידים אינה קריבה שהרי מכח קדושה דחויה באה: **אם כשב.** הוא מקריב גבי שלמים כתיב אם יתירא הוא דמצי למיכתב כשב הוא מקריב. א״נ כשב קדריש דהא כתיב לעיל מיניה אם מן הצאן קרבנו ובפרשה תחתונה אמור ואם עז קרבנו מכלל דעד השתא בכשב איירי דאין לך עוד בצאן אלא כשב: **למה לי קרא.** הא מותר הפסח הוא ונפקא לן מוזבחת פסח [דגרים נוז] דמותר הפסח אחר חצות⁰ קרב שלמים כדאמרן באלו דברים (לעיל דף ע:) ותמורתו כ"ש דקריבה דלא עדיפא מיניה: **והמיר בו אחר שחיטה.** ואשמעינן דאע"ג דאיהו לא קרב תמורתו קריבה הואיל ולא הוקדשה קודם שחיטה: כשב. קרא יתירא כדפרישית מדכתיב בתריה ואם עו מכלל דעד השתא בכשב איירי: לאליה. דבכל קרבנות כשב אליה כתיבא עם האימורין בשלמים חלבו האליה (ויקרא ג) ובאשם כתיב (שם ז) את כל חלבו ירים ממנו את האליה וגו' וחטאת כאשם אבל פסח אימורין גופייהו לא כתיבי בהדיא אלא כדנפקא לן (לעיל סד:) מאת דמם תורוק ואת חלבם תקטיר [במדבר יח] הלכך אלייתו לריכה להתרבות בקרבנות שבשור לא הוזכרה אליה באימוריו: ושלמים הבאין מהמם פסה. מותר פסח כגון תמורתו ופסח שנתכפרו בעליו באחר כך שמעתי: לכל מלום. מלום שלמים גרסינן שיהא דין כל חומר שלמים עליהן. לשון אחר הבאין מחמת פסח חגיגת ארבעה עשר חו שמעתי "[וכך קבל רבי]: ואם. הפסק הוא להפסיק בין כשב לעו שבכשב נתפרשה אליה כדכתיב האליה תמימה לעומת העלה ממקום שהכליות יועלות ובא הכתוב והפסיק ולמד על העו שאינה טעונה אליה להקריב אליה שלה למובח. יש מפרשין עו אין לו אליה וטעות היא בידם שהרי ממקום שהכליות יועצות היא ניטלית ועוד מה לימד הכתוב הואיל ואין לו: איכא דמחני. להאי לא שנו דרבה: לא שנו. שאף ממורמו דמויה אלא שנמצא קודם שחיטה והמיר בו קודם שחיטה דכי שחטיה דחינהו לתרוייהו הני שהיו ראוין ועומדים לפסח

הפסח דלא קרבה איתמר רבה אמר יהודם שחימה ולאחר שחימה שנינו רבי זירא אמר קודם חצות ולאחר חצות שנינו ולרבי זירא הא קתני קודם שחימת הפסח אימא קודם זמן שחימת הפסח כתנאי הפסח שנמצא קודם שחימה ירעה לאחר שחימה יקרב ר"א אומר קודם חצות ירעה לאחר חצות יקרב: אחר שחימת הפסח יביא שלמים וכו': אמר רבא (6) ילא שנו אלא שנמצא אחר שחימה והמיר בו אחר שחימה אבל נמצא קודם שחימה והמיר בו אחר שחימה תמורתו מכח קדושה דחויה קא אתא ולא קרבה איתיביה

וְהַקְּרִיבוֹ לְפְנֵי יְיָ: ויקרא ג יב דחהו בידים לא יקרב עוד הוא עלמו שלמים דאין זה מותר הפסח אלא פסח [דחוי]: וכן ממורמו. אם המיר הגהות הב"ח הוא בו בהמת חולין אחרי כן הרי (A) גם' למר רבה לל שנו: (ב) שם למלי לתל הוא כמוהו אין קרב הוא עלמו שלמים אלא דמיו ואם לאחר שחיטת השני נמצא הרי לא קבעתו שעת שחיטה

מוסף רש"י

מנין לפסח מצרים. שלא נהגו בו איסור חמן . אלא יום אחד ולעיל כח:). וסמיך ליה היום אתם יוצאים. לא יאכל חמן היום (שם). כשב לרבות את הפסח לאליה. נגי מקריב וגו' וקרא ימירא ואם מן הנאן קרבנו כו׳ ולמטה נאמר ואם מן העו קרבנו ממילא ידענא כשב קרא יתירא לרבות את הפסח לחליה, שתהח אלייתה כולה לגצוה עם שאר האימורים כדין כצש שלמים. כדכתיב **תמימה** (מנחות פג: מכת"י) שתהא קריבה עם אימורין כנגד הכליות ולמטה דכתיב לעומת העלה יסירנה, מקום שהכליות יועלות שיהיה שלם שיהא עמו האליה הולרך הכתוב זה לרבותו, דאילו שאר אימורים נפקי מאך בכור כשב ואמרינו שור או בכור אלא דמס. חלבו לא נאמר אלא חלבם. לימד על בכור ומעשר ופסח שטעונים מתן דמים ואימורין, אבל אליה אלטריך קרא אחרינא כשב לרבוחו, משום דפסח בעינן שיהא שלם ואילו הוה שחיל לאליה לא הוה הפסח שלם, ולהכי אלטריך האי קרא לרבותו דגבי כבש כתיב אליה (מנחות פג:). כשהוא אומר אם כשב. אס הוי יתירא, כשב. אס הוי יתירא, להביא פסח שעברה שנתו. והכיל לחר, דכן שנה בעינן, והרי זה הנשאר מותר הפסח אותו לאחר זו

סמיכה

ווחרוח

יכול

הפסח. חגיגת

שלמים ויטעון

לעז דין האמור למעלה (שם מבחיים, לימד על העז שאיגה טעוגה אליה. שאם הביא עז לשלמים אין אלימה קריבה עם האימורים, שיש לה דין בן בקר שאינה טעונה אליה (שם) לימד על העז של הפסח הבא מן העז שאיגה טעוגה אליה. שאם הביא עז לשלמים אין אלימה קריבה עם האימורים, שיש לה דין בן בקר שאינה טעונה אליה (שם) לימד על העז שאיגה טעוגה אליה. שאם הביא עז לשלמים אין אלימה קריבה עם האימורים, שיש לה דין בן בקר שאינה טעונה אליה (שם) ביים המשלמה לימד על העז שאיגה טעוגה אליה.

ונקבעו: אבל המיר בו אחר שחיטה. אע"פ שהפסח רועה התמורה קריבה שהרי לא נדחית: מידי דלא חזי ליה. שעדיין לא הוקדש: